

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003324

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-11-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Худякова Анастасія Геннадіївна

2. Anastasiia Khudiakova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 023

Назва наукової спеціальності: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Дата захисту: 10-12-2024

Спеціальність за освітою: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Місце роботи здобувача: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 22769

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.31.91.11

Тема дисертації:

1. Український стінопис XX – поч. XXI ст.: особливості розвитку національної моделі
2. Ukrainian Murals of the Twentieth – Early Twenty-First Century: National Model Development Peculiarities

Реферат:

1. ХУДЯКОВА Анастасія Геннадіївна. Український стінопис XX – поч. XXI ст.: особливості розвитку національної моделі. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії (Ph.D) за спеціальністю 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Харківська державна академія дизайну і мистецтв. Харків, 2024. Дисертація присвячена дослідженню особливостей становлення і розвитку національної моделі українського стінопису як однієї з найважливіших частин нашої художньої культури XX – поч. XXI ст., коли відбуваються карколомні суспільно-політичні потрясіння, пов'язані з національно-визвольною боротьбою українського народу за свою свободу і незалежність. І це знаходило своє відбиття в українському художньому середовищі, де на різних етапах протистояння радянській ідеології та нав'язуваному владою соцреалізму безпосередньо звернене до народу мистецтво стінопису знову і знову піднімалось назустріч національному відродженню, орієнтуючись на свої національні корені, на традиції, закладені школою «українського монументалізму» Михайла Бойчука. Крім того, недостатньо дослідженою залишається творчість українських нонконформістів у сфері мистецтва

мозаїки на тинку 1960-х – 1970-х рр., їхніх авторських технік та творчість видатних українських мистців-монументалістів 1980 – 2000-х рр., а також розписи на антивоєнну тематику сучасних представників муралістського руху в Україні. Дослідниця розглядає вплив політичних змін, релігійного розмаїття, глобалізації і сучасних технологій на створення українських стінописів. Вивчення цього матеріалу не лише сприятиме більш ґрунтовному осмисленню особливостей національної моделі українського стінопису XX – поч. XXI ст., а і стане підґрунтям для подальших мистецтвознавчих розвідок в інших видах образотворчого мистецтва, що і зумовлює актуальність теми дослідження. Метою дослідження стало виявлення особливостей формування, трансформації та відновлення національної моделі в мистецтві українського стінопису XX – поч. XXI ст. на тлі суспільно-політичних катаклізмів та тенденцій культурно-художнього розвитку досліджуваного періоду в Україні та світі. У результаті проведеної наукової розвідки вперше досліджено розвиток національної моделі в українському стінописі XX – поч. XXI ст. Осмислено чинники, що вплинули на розвій національної моделі в українському стінописі зазначеного періоду та виявлено його окремі етапи. Доведено, що обставинами і мотивами до пошуків національної моделі українського стінопису стало поширення національно-визвольного руху на українських теренах та впливи загальноєвропейських мистецьких процесів. Виявлено імена представників творчого цеху майстрів стінопису, натхненних відродженням національної ідеї в українському мистецтві на різних етапах та у різних видах цієї галузі й розкрито образно-стилістичні та техніко-технологічні особливості творів. При аналізі особливостей розвитку муралізму в Україні та світі під час сучасної фази російсько-української війни виокремлено імена як українських, так й іноземних майстрів вуличного мистецтва, які своїми творами виступають на підтримку справедливої боротьби українського народу проти російського агресора, визначено характер змісту образів і стилістики в творчості окремих авторів, досліджено особливості технології доповненої реальності на прикладі AR-об'єктів та муралів, що завдяки діджиталізації значно збагачують міській простір як у світі, так і в сучасній Україні. Теоретичні та практичні результати цього дослідження полягають в тому, що воно являє комплексне наукове дослідження українського стінопису XX – поч. XXI ст. у контексті пошуку особливостей розвитку національної моделі. Результати цієї наукової розвідки можуть стати підґрунтям для подальших міждисциплінарних досліджень у суміжних з мистецтвознавством сферах. Оскільки проблема українського стінопису в контексті особливостей розвитку національної моделі набуває все більшої актуальності в сучасному середовищі, то серед перспектив її розвитку можна розглядати продовження дослідження на матеріалі новітньої історії українського мистецтва. Робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, переліку використаних джерел та додатків (альбому ілюстрацій та їхнього списку).

2. The dissertation is devoted to the study of the formation and development peculiarities of the national model of Ukrainian mural painting as one of the most important parts of our artistic culture of the twentieth 3 early twenty-first century, when there were stunning socio-political upheavals associated with the national liberation struggle of the Ukrainian people for their freedom and independence. And this was reflected in the Ukrainian artistic environment, where at different stages of confrontation with Soviet ideology and socialist realism imposed by the authorities, the art of mural painting directly addressed to the people rose again and again to meet the national revival, focusing on its national roots, on the traditions established by the school of Ukrainian Monumentalism of Mykhailo Boichuk as an outstanding phenomenon of world significance. In addition, the work of Ukrainian non-conformists in the field of wattle mosaic art of the 1960s and 1970s, their original techniques, and the work of prominent Ukrainian monumentalists of the 1980s and 2000s, as well as anti-war murals by contemporary representatives of the muralist movement in Ukraine, remain insufficiently studied. The researcher examines the impact of political change, religious diversity, globalization, and modern technology on the creation of Ukrainian murals. The study of this material will not only contribute to a more thorough understanding of the peculiarities of the national model of Ukrainian mural painting of the twentieth 3 early twenty-first century, but will also become the basis for further art historical research in other forms of fine art, which determines the relevance of the research topic. The aim of the study was to identify the peculiarities of the formation, transformation, and restoration of the national model in the art of Ukrainian mural painting of the twentieth 3 early twenty-first century against the background of socio-political cataclysms and trends in the cultural and artistic development of

the period under study in Ukraine and the world. As a result of the scientific research, the development of the national model in Ukrainian mural painting of the twentieth 3 early twenty-first century was first studied. The author analyzes the factors that influenced the development of the national model in Ukrainian mural painting of this period and identifies its individual stages. It is proved that the circumstances and motives for the search for a national model of Ukrainian mural painting were the spread of the national liberation movement in Ukraine and the influence of pan-European artistic processes. The names of the representatives of the creative workshop of muralists inspired by the revival of the national idea in Ukrainian art at different stages and in different types of this branch are revealed, and the figurative, stylistic, technical and technological features of the works are revealed. In analyzing the peculiarities of the development of muralism in Ukraine and the world during the current phase of the Russian- Ukrainian war, the names of both Ukrainian and foreign street art masters are highlighted, who with their works support the just struggle of the Ukrainian people against the Russian aggressor, the nature of the content of images and stylistics in the work of individual authors is determined, the features of augmented reality technology are studied on the example of AR objects and murals, which, thanks to digitalization, significantly enrich urban space both in the world and in Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Новіков М. Ю., Худякова А. Г. Розвиток практичного використання технології доповненої реальності в галузях публік-арту та стріт-арт // Вісник ХДАДМ. 2022. № 1. С. 207 – 221.
- Sokolyuk L., Naydenko V., Khudiakova A. Interplay Between the Arts in the Works of Ukrainian Artists at the Turn of the 21st Century: Kharkiv School. // Artistic culture. Topical issues / [Chief editor: A. Chibalashvili]. Kyiv: MARI NAAU, 2022. Vol. 18, No. 2. Pp. 36 – 45.
- Худякова А. Г. Антивоєнні мурали в Україні та світі під час російсько-української війни // HUDPROM: The Ukrainian Art and Design Journal. 2023. № 1. С. 193 – 205.
- Obukh, L., Bannikova, K., Tsurkan, I., Khudiakova, A., Kotorobai, S. The problem of the cultural crisis in today's information-digital society // Revista Amazonia Investiga, Vol. 12, 2023, Pp. 206-213

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Соколюк Людмила Данилівна

2. Liudmyla Sokolyuk

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Роготченко Олексій Олексійович

2. Oleksii O. Rohotchenko

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4631-8260

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України

Код за ЄДРПОУ: 26167849

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 18-д, Київ, 01133, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія мистецтв України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Урсу Наталія Олексіївна

2. Nataliya O. Yrsy

Кваліфікація: д.мист., професор, 26.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2660-2144

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Код за ЄДРПОУ: 02125616

Місцезнаходження: вул. Огієнка, буд. 61, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чечик Валентина Вікторівна
2. Valentyna V. Chechuk

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальова Марія Миколаївна
2. Mariia Kovalova

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія дизайну і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02071145

Місцезнаходження: вул. Мистецтв, буд. 8, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

